

2024 m. gruodžio 18 d.

Lietuvos Respublikos Seimas

Europos Audito Rūmų 2023 m. metinės ataskaitos pristatymas

Dr. Laima Liucija Andrikienė
Europos Audito Rūmų narė

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Europos Audito Rūmai kaip ES institucija

Misija

Užduotys

Vieta

Istorija

Struktūra

Europos Audito Rūmai

- Europos Audito Rūmai yra **nepriklausomas Europos Sąjungos išorės auditorius**.
- **Misija:** atliekant **nepriklausomą, profesionalų ir paveikų** audito darbą, įvertinti ES veiksmų **ekonomiškumą, veiksmingumą, efektyvumą, teisėtumą ir tvarkingumą**, kad būtų pagerintas **atskaitingumas, skaidrumas ir finansų valdymas**, taip **stiprinant piliečių pasitikėjimą** ir veiksmingai reaguojant į ES kylančius dabartinius ir būsimus iššūkius.
- Mūsų būstinėje **Liuksemburge** dirba apie **950** auditorių, pagalbinių ir administracijos visų ES tautybių darbuotojų.

Užduotys

Audito Rūmų vaidmuo ir užduotys
nustatyti Sutarties dėl ES veikimo (SESV)
285, 286 ir 287 straipsniuose

Tikrina, ar visos **pajamos** buvo gautos ir ar visos **išlaidos** buvo patirtos teisėtai ir tvarkingai

Tikrina visas ES ir jos agentūrų bei decentralizuotų įstaigų pajamų ir išlaidų **sąskaitas**

Nagrinėja **naujus arba atnaujintus teisės aktus**, turinčius reikšmingą poveikį finansų valdymui

Vertina, ar **finansų valdymas** buvo patikimas

Padedą **Europos Parlamentui ir Tarybai** kontroliuoti biudžeto vykdymą

Teikia finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo **patikinimo pareiškimą**

Europos Audito Rūmai

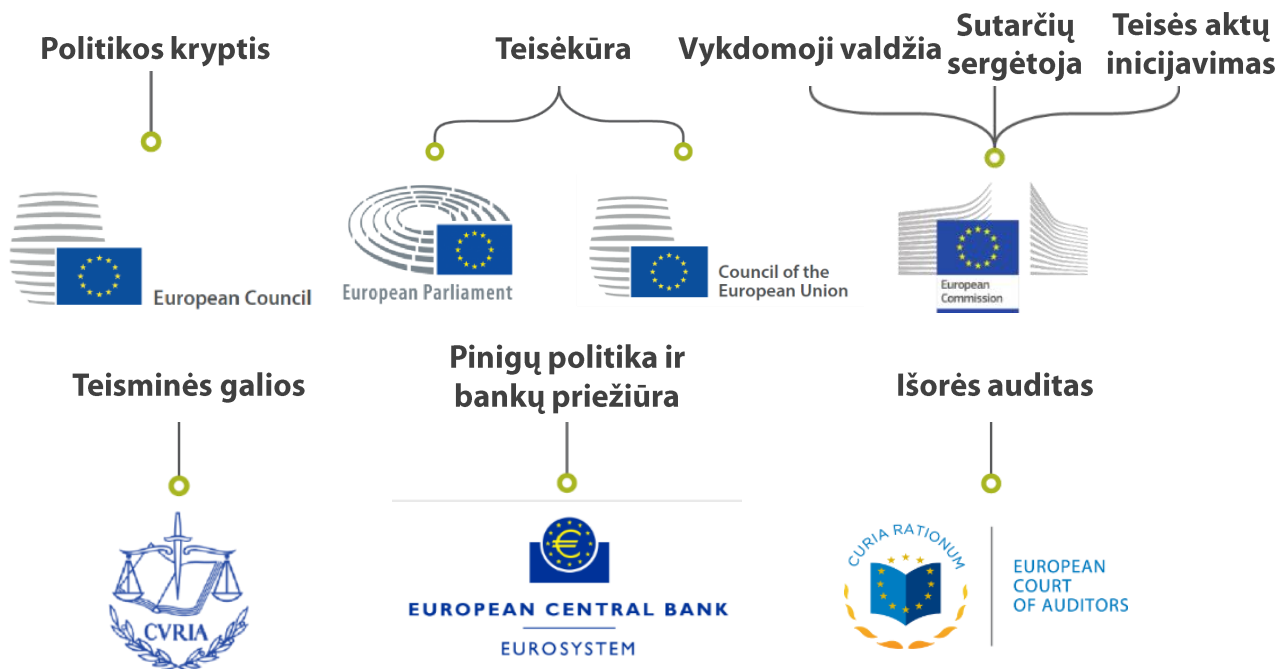
Mūsų audito produktai

- **Metinėse ataskaitose** daugiausia pateikiamas patikinimo pareiškimas dėl ES biudžeto, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) ir Europos plėtros fondų, taip pat biudžeto ir veiksmingumo aspektai.
- **Specialiosiose ataskaitose** pateikiami atrinktų auditų, susijusių su konkrečiomis politikos ar išlaidų sritimis arba biudžeto ar valdymo klausimais, rezultatai.
- **Specialiosios metinės ataskaitos** dėl ES agentūrų, decentralizuotų įstaigų ir bendrųjų įmonių skelbiamos atskirai.
- **Nuomonės** dėl naujų ar atnaujintų teisės aktų, turinčių reikšmingą poveikį finansų valdymui (parengtos kitos institucijos ar mūsų pačių iniciatyva).
- **Apžvalgos**, kuriose pateikiamas politikos sričių, sistemų, priemonių arba konkretesnių temų aprašymas arba informacija apie jas.

Vieta

Audito Rūmai ir kitos ES institucijos

Istorija

1975

Bruselio sutartis

- Įsteigiami Audito Rūmai

1997

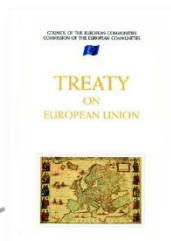
Amsterdamo sutartis

- Sustiprintas Audito Rūmų nepriklausomumas
- Audito įgaliojimai išplečiami į kitas politikos sritis
- Sustiprintas Audito Rūmų vaidmuo kovoje su sukčiavimu

1977

- Audito Rūmai pradeda veiklą

1992

Mastrichto sutartis

- Audito Rūmai tampa ES institucija
- Pradedamas rengti patikinimo pareiškimas (PP)

2001

Nicos sutartis

- Sustiprinama institucijos bendradarbiavimo su nacionalinėmis audito įstaigomis svarba
- Galimybė rengiant PP pateikti specialius pagrindinių politikos sričių vertinimus

- Metinė ataskaita siunčiama nacionaliniams parlamentams tuo pačiu metu kaip Europos Parlamentui ir Tarybai

2007

Lisabonos sutartis

Audito Rūmų struktūra

5 audito kolegijos
27 nariai

Pirmininkas ir nariai

Tony MURPHY
Airija

Nikolaos MILIONIS
Graikija

Klaus-Heiner LEHNE
Vokietija

Bettina JAKOBSEN
Danija

Jan GREGOR
Čekija

Mihails KOZLOVS
Latvija

Ildikó GÁLL-PELCZ
Vengrija

Annemie TURTELBOOM
Belgija

Viorel ȘTEFAN
Rumunija

Ivana MALETIĆ
Kroatija

François-Roger CAZALA
Prancūzija

Joëlle ELVINGER
Liuksemburgas

Helga BERGER
Austrija

Marek OPIOLA
Lenkija

Jorg Kristijan PETROVIĆ
Slovenija

Stef BLOK
Nyderlandai

George Marius HYZLER
Malta

Lefteris CHRISTOFOROU
Kipras

Laima Liucija ANDRIKIENĖ
Lietuva

Keit PENTUS-ROSIMANNUS
Estija

Katarina KASZASOVÁ
Slovakija

João LEÃO
Portugalija

Alejandro BLANCO FERNÁNDEZ
Ispanija

Carlo Alberto MANFREDI SELVAGGI
Italija

Petri SARVAMAA
Suomija

Hans LINDBLAD
Svedija

Europos Audito Rūmų metinė ataskaita dėl 2023 m. ES biudžeto vykdymo

2023

Metinės ataskaitos

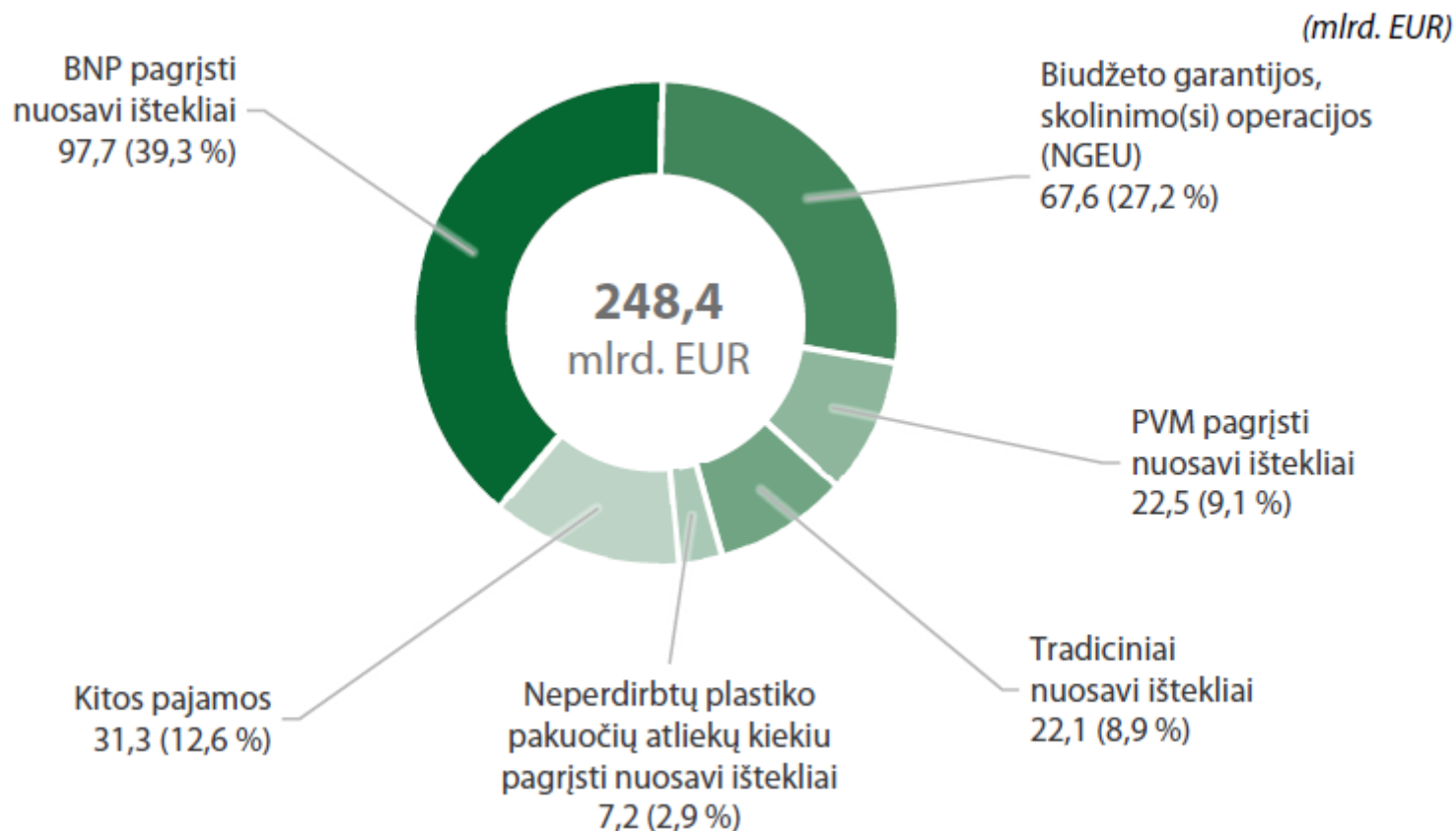
- dėl 2023 finansinių metų ES biudžeto vykdymo ir
- dėl 2023 finansinių metų iš 9-ojo, 10-ojo ir 11-ojo Europos plėtros fondų (EPF) finansuojamos veiklos

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

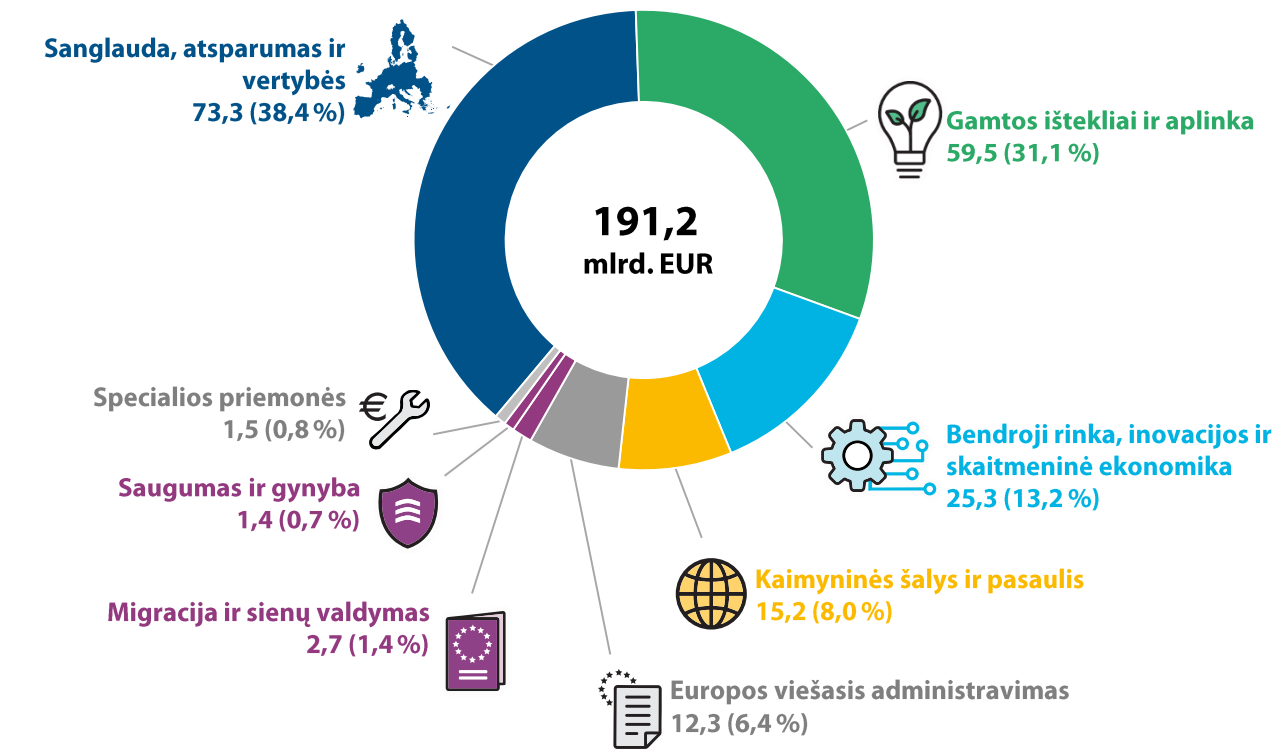
LT

2023 m. ES biudžeto pajamų pasiskirstymas

2023 m. ES biudžeto išlaidos pagal DFP išlaidų kategorijas

(milijardais eurų)

DFP 1 (5 skyrius)

DFP 2 (6 skyrius)

DFP 3 (7 skyrius)

DFP 4 (8 skyrius)

DFP 5 (8 skyrius)

DFP 6 (9 skyrius)

DFP 7 (10 skyrius)

Specialios priemonės

Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika

Sanglauda, atsparumas ir vertybės

Gamtos ištekliai ir aplinka

Migracija ir sienų valdymas

Saugumas ir gynyba

Kaimyninės šalys ir pasaulis

Europos viešasis administravimas

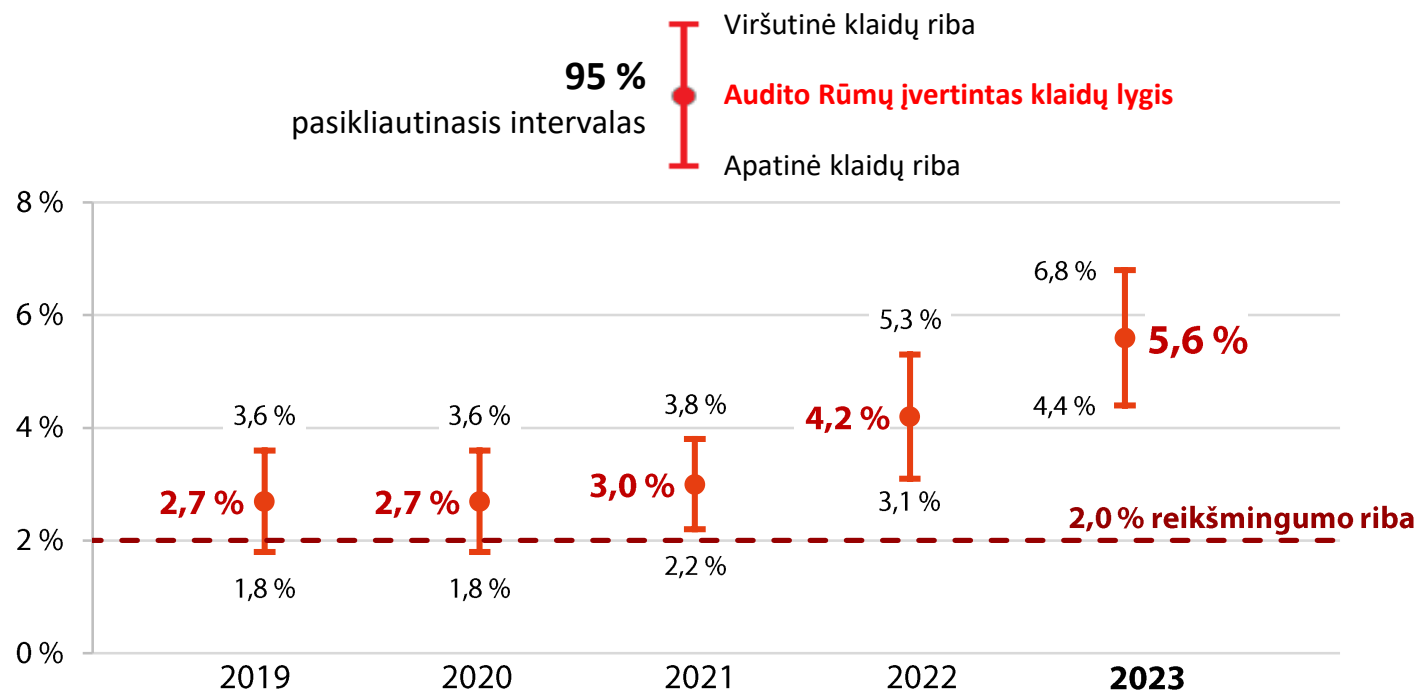
(ne DFP dalis)

2023 m. metinė ataskaita. Pagrindiniai rezultatai

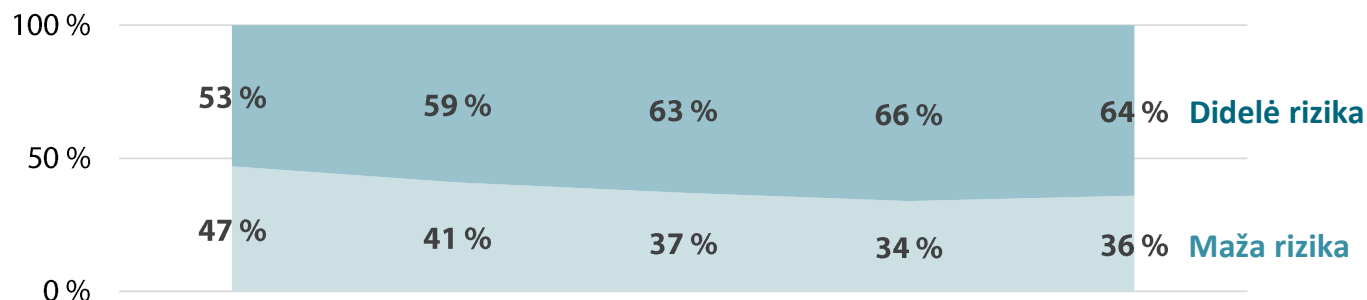
- Teikiame **teigiamą** nuomonę dėl 2023 m. ES finansinių ataskaitų patikimumo.
- Taip pat teikiame **teigiamą** nuomonę dėl 2023 m. pajamų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.
- Teikiame **dvi atskiras nuomones** dėl išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo, nes EGADP yra laikina priemonė, įgyvendinama ir finansuojama taip, kad ji iš esmės skiriasi nuo ES biudžeto išlaidų:
 - ✓ mūsų nuomonė dėl ES biudžeto išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo yra **neigiama**;
 - ✓ mūsų nuomonė dėl išlaidų pagal EGADP teisėtumo ir tvarkingumo yra **sąlyginė**.

Ivertintas ES biudžeto išlaidų klaidų lygis (2019–2023 m.) ir audito populiacija pagal rizikos veiksnius

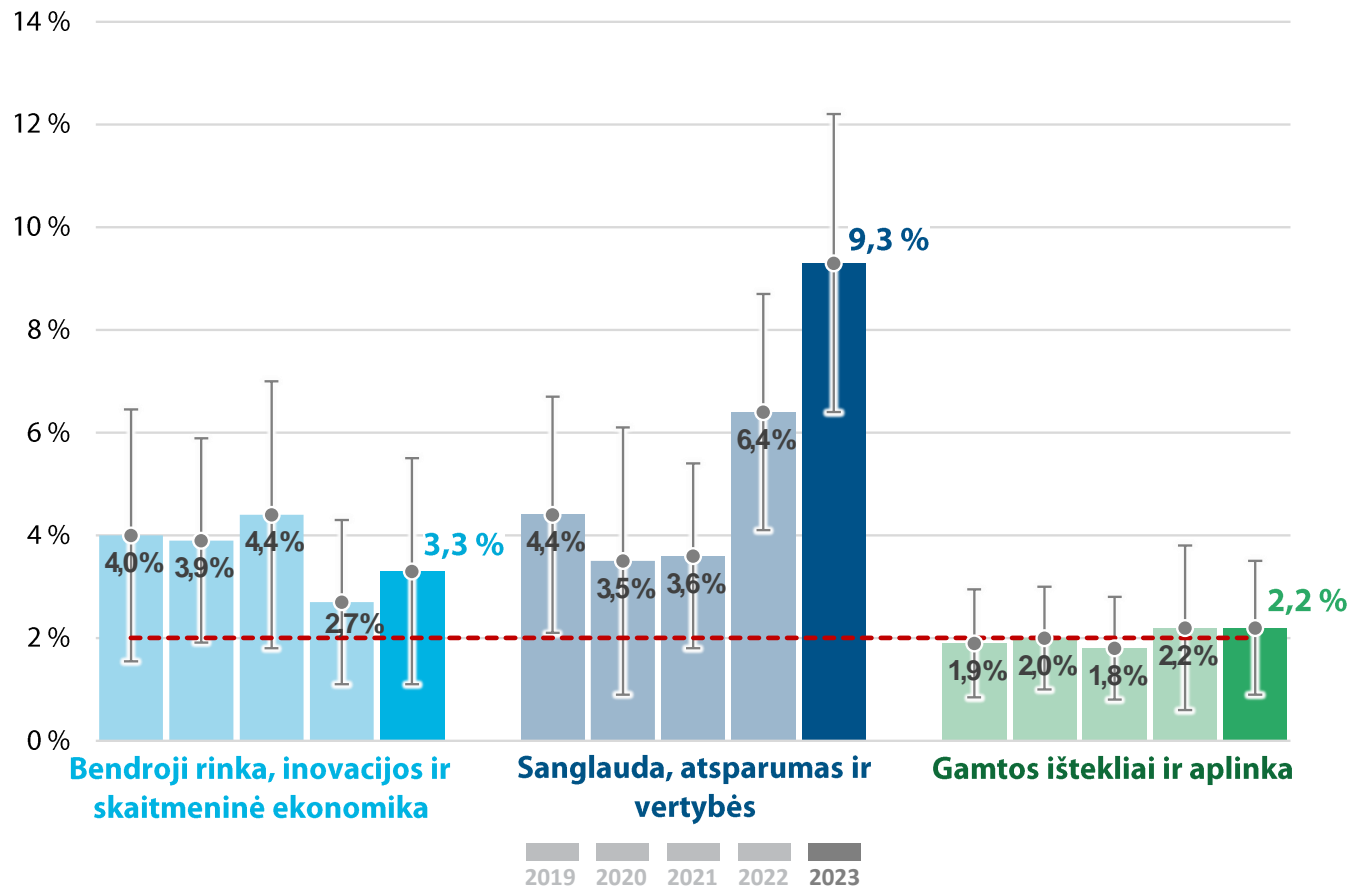

Pagal riziką suskirstyta audito populiacija

Įvertintas klaidų lygis: pagrindinės DFP išlaidų kategorijos

DFP 1, 2 ir 3 išlaidų kategorijose įvertintų klaidų lygių palyginimas (2019–2023 m.)

Europos Audito Rūmai

2023 m. metinė ataskaita

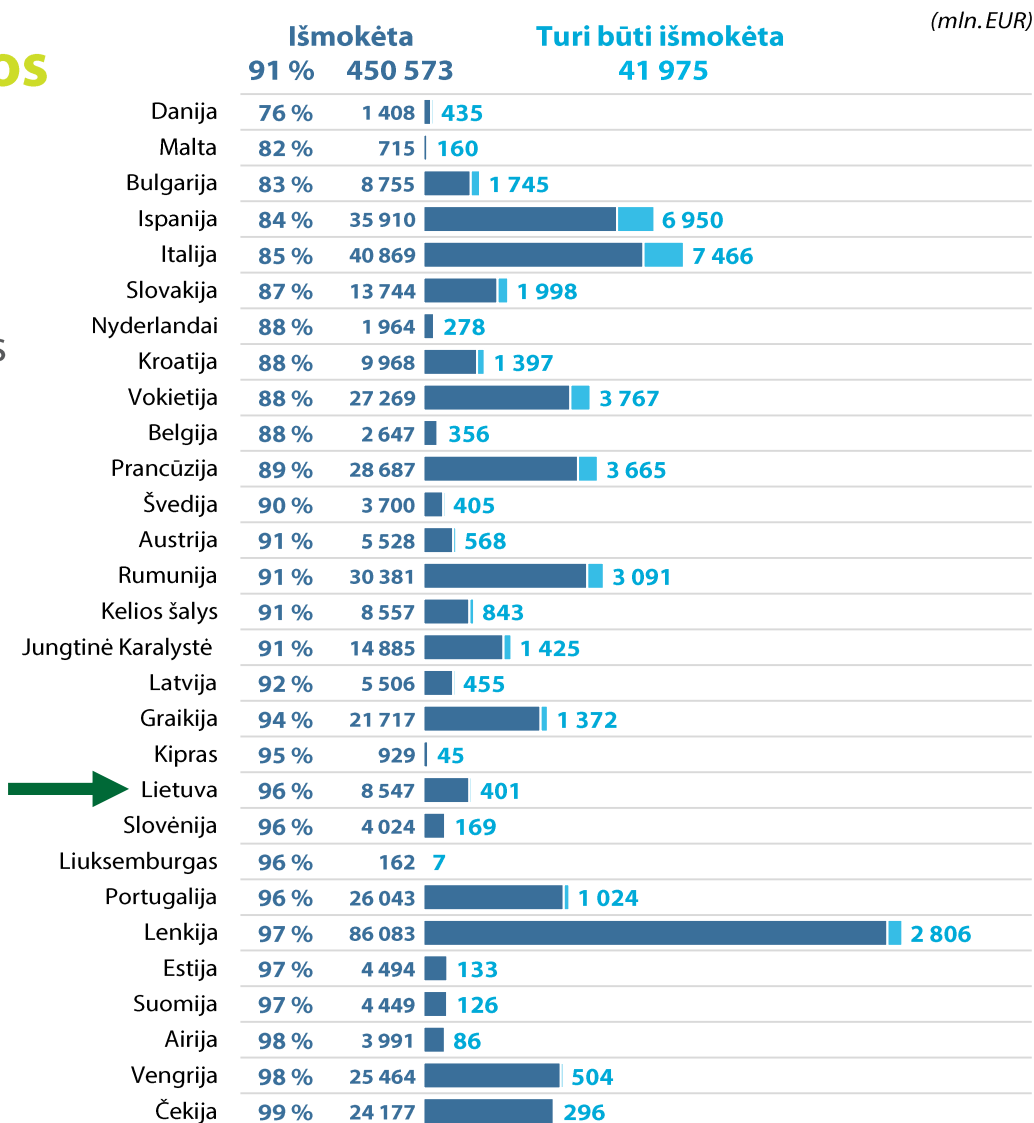
Biudžeto ir finansų valdymas

Biudžeto ir finansų valdymas

Lėtas sanglaudos politikos fondų įgyvendinimas:

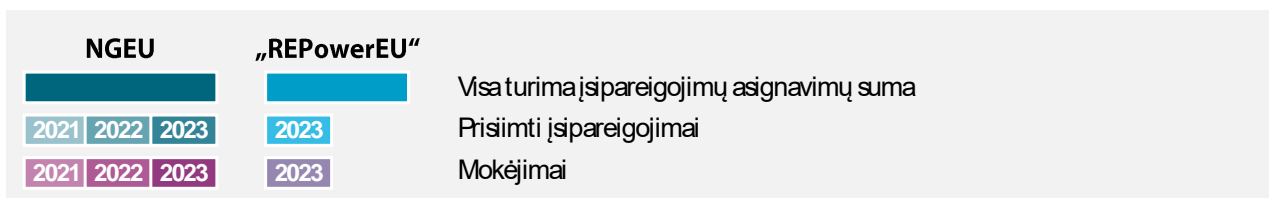
- **2014–2020 m. ESI fondų lėšų** 2023 m. pabaigoje įsisavinimo lygis buvo **91,5 %**.
- Mokėjimų iš **2021–2027 m. pasidalijamojo valdymo fondų tik 3,2 %** visos 2021–2027 m. DFP sumos.
- **Lietuva iš 2021–2027 m. pasidalijamojo valdymo fondų įsisavino 4,3 %** arba 290 mln. eurų.

Biudžeto ir finansų valdymas

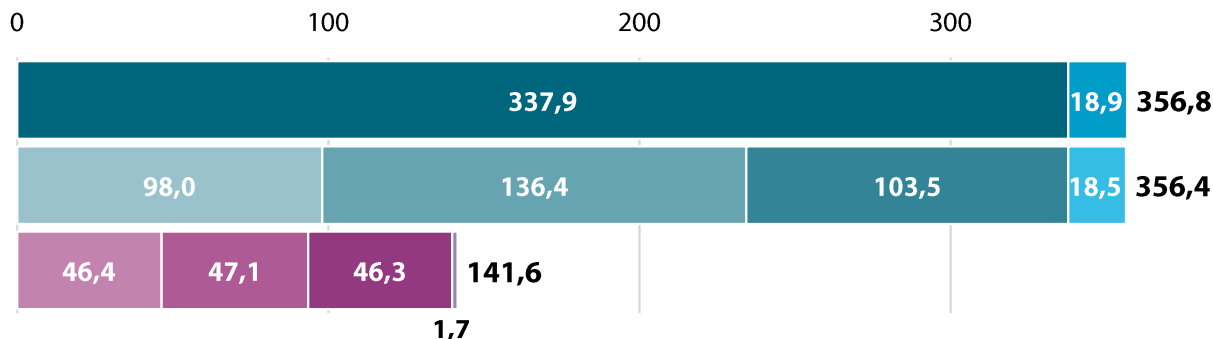
2023 m. mokėjimai pagal EGADP ir NGEU papildomas programos buvo mažesni, nei tikėtasi

Iki 2023 m. pabaigos mokėjimai sudarė **141,6 milijardo eurų iš 356,4 milijardo eurų** vertės prisiimtų įsipareigojimų. Bendra suma, sieianti iki **215,2 milijardo eurų**, dar turi būti išmokėta iki 2026 m. pabaigos.

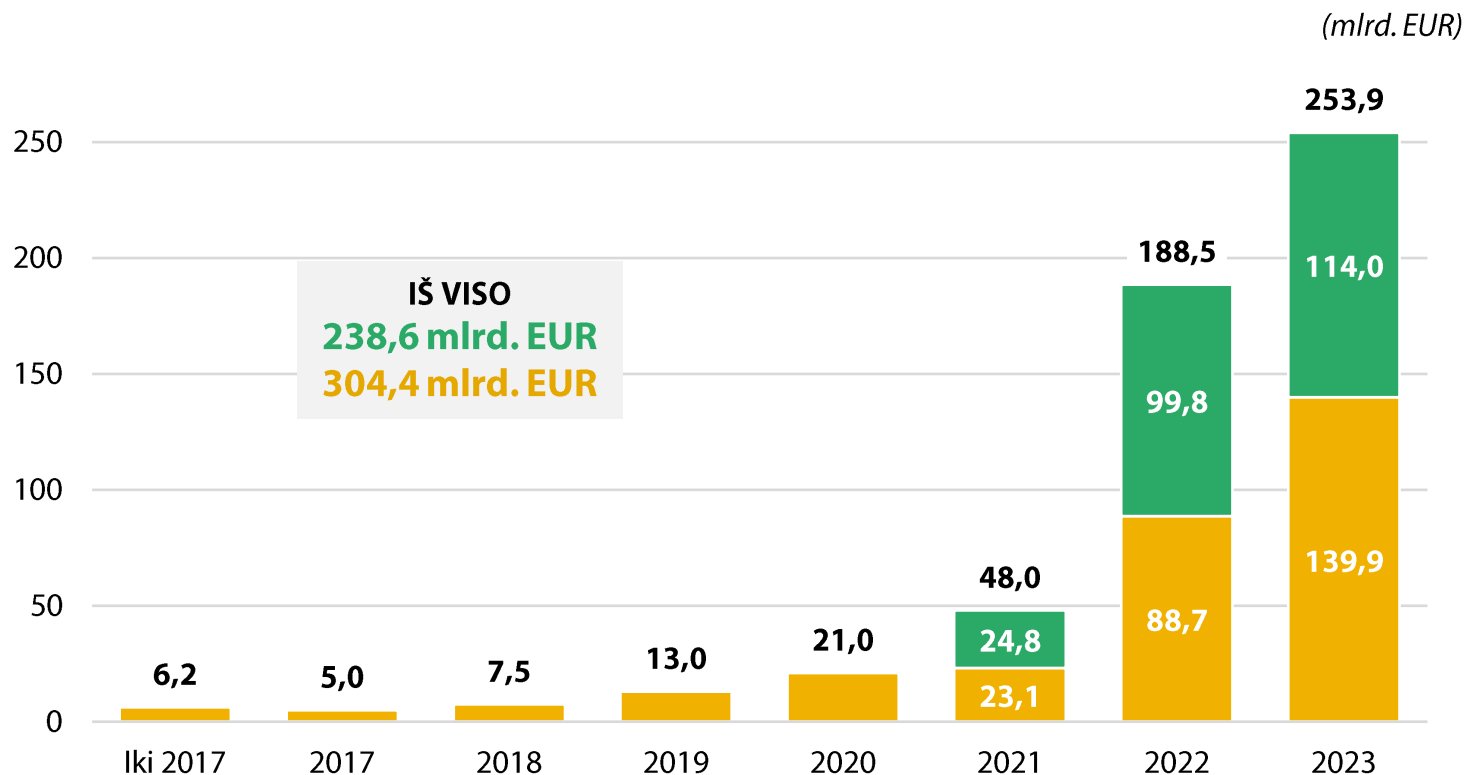
(mlrd. EUR)

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) dotacijos

Biudžeto ir finansų valdymas

Neįvykdyti įsipareigojimai pagal kilmės metus ir finansavimo tipą (ES biudžeto ir NGEU)

■ Neįvykdyti NGEU įsipareigojimai

■ Neįvykdyti įsipareigojimai iš ES biudžeto, perkėlimai į kitą laikotarpį ir asignuotosios pajamos, išskyrus NGEU

Biudžeto ir finansų valdymas

Rizikos veiksniai ir iššūkiai

- **Negražintas ES skolinimasis** iš rinkų 2023 m. gerokai padidėjo ir metų pabaigoje sudarė **458,5 milijardo eurų** (2022 m. – 348,0 milijardo eurų).
- Dėl galimų rinkos sąlygų pokyčių gali **padidėti skolinimosi išlaidos**, kurias NGEU skolos, susijusios su dotacijomis ir NGEU papildomomis lėšomis, atveju reikės padengti iš ES biudžeto.
- 2024 m. buvo sukurta **Ukrainos priemonė** siekiant suteikti papildomą iki **33,0 milijardo eurų vertės paskolų** finansinę paramą. Nėra teisinio reikalavimo sudaryti atidėjinius, o tai kelia **didelę riziką ES biudžetui**.
- **Didelė infliacija** toliau daro poveikį ES biudžetui: remdamiesi Komisijos infliacijos prognoze, vertiname, kad iki 2025 m. pabaigos ES biudžetas galėtų prarasti beveik **13 % savo perkamosios galios**.

Kontaktiniai duomenys

Dr. Laima Liucija Andrikienė

Europos Audito Rūmų narė

laimaliucija.andrikiene@eca.europa.eu

Jei apie mūsų darbą norite sužinoti daugiau:

apsilankykite mūsų svetainėje eca.europa.eu

sekite mus X (anksčiau vadintame „Twitter“)

@EUAuditors

stebėkite mus tinkluose „LinkedIn“ ir „Facebook“

žiūrėkite mūsų vaizdo įrašus per „YouTube“ kanalą

EUAuditorsECA

susisiekite su mumis: **ECA-INFO@eca.europa.eu**

EUROPOS AUDITO
RŪMAI